

İş Yaşamına Yönelik Beceriler

25.03.2021

21. Yüzyıl Becerileri

21. yüzyıl becerilerinin neler olduğu üzerinde evrensel bir görüş bulunmamaktadır. Ancak bazı büyük şirket CEO'larının, bazı kuruluşların ve bilim insanlarının söz konusu becerilerin neler olduğu ve nasıl sınıflandırıldıklarına dair bir takım çalışmaları mevcuttur. Bu araştırmada 21. yüzyıl becerileri üç ana başlık altında 13 beceri olarak ele alınmıştır.

İş Yaşamına Yönelik Beceriler

- 21. Yüzyılda yaşanan teknolojik, sosyolojik ve ekonomik değişimlerin ışığında işverenlerin ve kurumların çalışanlardan istedikleri gün gün değişmeye devam ediyor.

1. Öğrenme ve Yenilikçilik Becerileri

- Yaratıcı Düşünme
- Eleştirel Düşünme
- Problem Çözme
- İletişim
- İşbirliği

2. Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri

- Bilgi Okuryazarlığı
- Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Okuryazarlığı
- Medya Okuryazarlığı

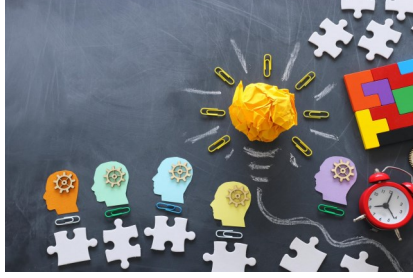
3. Yaşam ve Kariyer Becerileri

- Esneklik ve Uyum
- Kendini Yönetme
- Sosyal Beceriler
- Üretkenlik ve Hesap Verebilirlik
- Liderlik

Yaratıcı Düşünme

Yaratıcılık hayatın her alanında mevcuttur ve karşımıza bilimsel bir buluş, eşsiz bir sanat eseri, müthiş bir bina ya da oyuncak tasarımı olarak çıkabilir. Yaratıcılık, sanatta ve bilimde ne kadar geçerliyse değişik yaşam durumları veya insan ilişkileri için de o kadar geçerlidir. Ancak yaratıcı düşünme çoğu zaman yoktan var etmek değil, birbirinden bağımsız gibi görünen mevcut durumlar arasındaki ilişkiyi görebilme ve yeni bir bağlantı kurma sürecidir.

Eleştirel Düşünme

Eleştirel düşünme Sokrates'ten beri insan hayatının bir parçası olsa bile bu düşüncenin tanımı 20. yüzyılın başına kadar tam olarak yapılamamıştır. Eleştirel düşünme, birçok zihinsel etkinliği içeren çok yönlü bir süreçtir bu yüzden de tanımlamak basit değildir. Günümüzde eğitimin en önemli amacı, değişik koşullara uyum sağlayabilecek, sorgulayabilecek, eleştirel ve çok yönlü düşünebilen, insanlara saygılı ve düşüncelere hoşgörü ile bakabilen becerilere sahip sorumlu vatandaşlar yetiştirmektir. Bilgi çağının bireylerinin kendileriyle ilgili gelişmeler ve tartışmaların dışında kalmaması ve katılımcı vatandaşlar olabilmesi için sahip olması gereken en önemli özelliklerden birisi eleştirel düşünme becerisini kazanmış olmalarıdır.

Problem Çözme

Günlük yaşantımızda aşmamız gereken bir takım engel ve zorluklarla karşılaşırız. Zamanımızın ve enerjimizin büyük bir kısmını ise söz konusu bu engel ve zorlukların üstesinden gelebilmek için harcarız. Karşılaştığımız engeller ve güçlükler genel anlamda "problem" olarak nitelenmektedir. Problem karmaşık, sıkıntılı ve istenmeyen du-

rumları ifade etmektedir. Anlık çözüm tepkilerimizin olmadığı durumlar karşılaştığımız problemleri oluştururken, problemlere karşı farklı düşünce ya da olası çözümler arasından yaptığımız seçimler ise çözüm eylemini meydana getirir. Bir başka deyişle problem çözme, karşılaşılan proble-

me bağlı olarak neyin yapılacağına bilinmediği durumlarda yapılacak olanı bilmektir. Kısacası problem çözme, karşılaşılan engel ve zorlukların üstesinden gelmenin en iyi yolunu bulmaktır. Korkut (2002) bir adım ileriye giderek problem çözme, çözüm için önceki deneyimlerimizden yararlanılması ve buna ilaveten yeni çözüm yollarının bulunması olarak nitelemiştir.

"Kısacası problem çözme, karşılaşılan engel ve zorlukların üstesinden gelmenin en iyi yolunu bulmaktır."

İletişim

İletişim, duygu, düşünce ve bilgilerin mümkün olan her yolla başkalarına aktarılma işidir. İnsanlar farkında olmadan yaşadıkları sosyal çevre içerisinde birbirleriyle iletişim kurarlar. Karşılaştıkları sorunları çözebilmek için birbirleriyle fikir alışverişinde bulunurlar. İletişimde başarılı olan insanlar genellikle özgüveni yüksek, saygılı, işbirliği ve paylaşıma açık, sorunlara karşı duyarlı ve çözüm arayıcı kişilerdir.

İletişim becerilerinin çalışma hayatındaki önemine dair araştırmalara son yıllarda daha fazla rastlanılmaktadır. Etkili iletişim becerileri insan ilişkilerinde ve özellikle insanlarla daha çok bir arada bulunulması gereken meslek gruplarında ilişkileri kolaylaştırmaktadır.

Bu meslek gruplarına örnek vermek istersek, doktor, hemşire, öğretmen, polis, asker, bankacı, avukat, satış elemanı, sosyal hizmet danışmanı, psikolog ve psikiyatrist olarak sıralayabiliriz.

İşbirliği

İşbirliği, aynı amaç ve çıkarlara sahip kişilerin oluşturdukları çalışma ortaklığı veya ortak bir amaç doğrultusunda bireylerin veya kümelerin birlikte davranması olarak tanımlanabilir. 21. Yüzyıl toplumunun insan nitelikleri, geleneksel insan niteliklerinden farklılıklar göstermeye başlamıştır. Günümüz insanı yaratıcı, girişimci, bilgiye ulaşma yollarını bilen, bilgi teknolojilerini kullanabilen, üretken, sorumluluklarının farkında ve takım ruhuyla çalışabilen bireyler olarak pek çok niteliğe sahip olmak zorundadır. Bu nitelikler çerçevesinde başarıya ulaşabilmek için bireylerin bir araya gelerek ortak bir çalışma oluşturmalarını, işbirliği becerisi kapsamında düşünebiliriz.

Liderlik

lider; bir grup insanı belli amaçlar çevresinde toplayarak, bu amaçları gerçekleştirmek için onları eyleme geçirme yeteneğine sahip bireydir. Eski çağlarda en iyi savaşan ya da en güçlü olan birey grubun lideri olurdu çünkü atalarımız için en önemli unsur, hayvan ya da düşman saldırıları karşısında hayatta kalabilmektir. Modern hayatta ise liderden beklenen özellikler tamamen değişmiştir. Artık artan rekabet, talep kâr işgücü, hızlı değişim ve artan stresle başa çıkabilmek liderliğin vazgeçilemez özellikleri haline gelmiştir. Önceden bir şirketin başarılı olması için istikrarı ve kaliteyi koruması yeterliyken, günümüzün değişken ve karmaşık koşullarında başarılı olmak isteyen kurumlar ve bu kurumlarda çalışan yöneticiler liderlik becerilerini geliştirmek durumunda kalmışlardır. İş hayatında liderliğin aranan bir beceriye dönüşmesinin asıl sebebi iyi bir liderin düşünceleri eylemlere, öngörülerini gerçeklere, engelleri yeniliklere, fikir ayrılıklarını uzlaşmaya, alınan riski olumlu sonuca dönüştürebilmesi; kısaca, elindeki tüm imkânları, en doğru biçimde kullanarak başarıya ulaşmasıdır.

Bilgi Medya ve Teknoloji Becerileri

Teknolojinin hızlı gelişimi ve bilgi teknolojilerinin günlük yaşantımıza girmesiyle birlikte dünya toplumları, bilgi toplumu olma yolunda hızlı bir değişim içine girmiştir. Bireylerin yaşamlarını kolaylaştıran ve zenginleştiren bilgi ve bilgi kaynaklarına erişim yolları artmıştır. Bilgiye erişimin kolaylaşmasıyla doğru orantılı olarak elde edilebilecek bilgi miktarının artmış olması, aşırı bilgi yükü probleminin neden olmaktadır. Yapılan araştırmalar aşırı bilgi yükünün karar verme becerilerimizi yarı yarıya azalttığını göstermektedir. Bilgi miktarındaki bu artış nedeniyle bilgi kaynaklarına erişim becerilerimizin gelişmesi gerekmekte ve artan bilgi üretimi nedeniyle de eski bilgilerimizin geçerliliğini yitirmesinden dolayı yaşam boyu öğrenme bir zorunluluk haline gelmektedir. Günümüzde bilgi, kamu kaynakları, özel kuruluşlar, üreticiler, servis sağlayıcıları, medya, kütüphaneler ve internet üzerinden kullanılabilir ve giderek bilgiye filtresiz ulaşılabilir.

Önemli olan bilginin fazlalığı değil o bilginin işlevsel ve gerekli olmasıdır.

Aynı şekilde medya okuryazarlığı sadece eğitim almakta olan öğrenciler için değil iş dünyasında çalışmakta olan yetişkinler için de önem taşır. İş yaşamının her kolunda var olan gerçeklik ve medya tarafından sunulan kurgu arasındaki farkı algılayıp doğru tespitler yapabilmek büyük önem taşır. İşverenler medyanın gönderdiği mesajları doğru analiz edip okuyabilen ve benzer biçimde mesajlar yaratmayı bilen çalışanlara ihtiyaç duymaktadır.

Söz konusu bu durumlar bilginin değerlendirilmesi, anlaşılması ve bilginin etik ve yasal olarak kullanılmasında sorunlara neden olmaktadır. Bu sebepten ötürü bilgi okuryazarı olmak çok önemlidir.

Kurtuluş Mahallesi
Koruyolu Sokak
No:6
Elmadag / ANKARA

Telefon: 0 (312)863 53 42
Faks: 0 (312)863 53 42
E-posta: gazisahinanadolulisesi@gmail.com

Hazırlayan:
Osman KAPLAN
Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen

Sosyal Beceriler

Sosyal beceriler en basit şekliyle bir görevi tamamlayabilmek için gerekli özel beceriler olarak tanımlanabilirler. İnsanlar doğaları gereği sosyal canlılardır ve eski çağlardan beri bir arada yaşama eğilimindedirler. Birlikte yaşama, eğitim alma ve çalışma gibi hayatın temel gereksinimlerini karşılayabilmek için kişiler arası etkili bir iletişim gereklidir. Artık her yaş grubundaki insandan beklenen diğerleriyle uyumlu ve üretken biçimde çalışmasıdır. Bu diğerleri kimi zaman sınıf arkadaşları kimi zamanda aynı kurumda çalıştıkları meslektaşları ya da müşterileri olabilmektedir. İşte bu beraber çalışmayı en verimli biçimde gerçekleştirmek için kişinin ihtiyacı olan şey sosyal becerilerdir. Bireylerin yaşamındaki başarının sadece %20'sinin zeka tarafından belirlendiğini, geriye kalan %80'nin duygusal zeka ve sosyal beceriler tarafından belirlendiğini öne sürer (Goleman, 1995).

Esneklik ve Uyum

Uyum, işler değiştiği zaman esnek olmaktır. Uyumlu bir kişi, bağımsız olarak veya bir takımın parçası olarak çalışan, yeni fikirler ve kavramlara açık ve birden fazla görevi veya projeyi yürüten kişidir. Eğer bir kişi birden çok görevi ve öncelikleri yönetebiliyor ve değişen koşullara ve/veya çalışmalara uyabiliyorsa, uyumlu birisi olarak kabul edilir. Dünya büyük bir değişim sürecinden geçmektedir. Bu büyük değişim içerisinde esneklik ve uyum, 21. yüzyılda eğitim, iş ve vatandaşlık için gerekli temel beceriler haline gelmiştir. Teknolojik değişimin hızlı temposu hepimizi öğrenmek, çalışmak ve yaşamak için yeni iletişim yöntemlerine uyuma zorlamaktadır. Yeni koşullara göre yapacaklarımızı ayarlamak ve uyarlamak zorundayız. Söz konusu bu nedenlerden dolayı esneklik ve uyum becerisi, herkesin sahip olması ve geliştirmesi gereken, vazgeçilmez bir beceridir.

Kendini Yönetme

Kendini yönetme mantıklı bir değer yargısı sistemine dayanan doğru hedeflere ulaşmak için zamanımızı ve yeteneklerimizi en doğru şekilde kullanma sürecidir. Kendini yönetme birçok beceriyi kapsamaktadır ancak günümüz ihtiyaçları doğrultusunda zamanı, hedefleri iyi yönetmek ve yaşam boyu öğrenme en öne çıkan becerilerdir. 21. yüzyılda insanlar iş, eğitim, ev ve özel hayatlarında yapılması gereken işler, görevler ya da ödevler tarafından dört bir yandan kuşatılmıştır. Bütün bu başarılması gereken görevleri zamanında ve yeterli şekilde tamamlayabilmek için şirket yöneticisinden öğrenciye ve hatta ev hanımlarına kadar her bireyin kendini yönetme becerisine sahip olması gerekmektedir.

Üretkenlik ve Hesap Verebilirlik

Üretkenlik grup ve takım hedefleri doğrultusunda, öncelikli ihtiyaçları belirleyerek, zaman yönetimi, etik çalışma ve işbirliği becerilerini kullanarak bir ürün yaratma becerisidir. Günümüz 21. yüzyıl insanından projeler yönetmesi ve yönettiği projelerden sonuçlar çıkarması beklenmektedir. Bu nedenle üretkenlik ve hesap verebilirlik becerisi 21. yüzyılda tüm öğretmen ve öğrencilerin okulda, iş yerinde ve yaşamlarında başarılı olabilmeleri için gerekli olan bir beceri olmuştur.